

Andra Söndagen i Stora fastan

Den kämpande tron – Den kanaanéiska kvinnans söndag

1 Mos. 32:22-31; 1 Thess. 4:1-8; Matt. 15:21-28; Ps. 1b-5, 7, 11

Hur närmar vi oss söndagens tema? Vilken ingång till den kämpande tron skall vi ta? Är Davids strof ur psalmen vi sjöng, ”Låt inte mina fiender jubla över mig”¹, vägen in? Eller skall vi ställa oss frågan om det är högmod att vilja bli ett helgon? Kanske är det lämpligt att ta utgångspunkt i de 373 assyrier som i dagarna togs till fånga av den islamistiska terrororganisationen ISIS och som nu lever under hot för sin tros skull.

Hur närmar man sig; hur sätter man ord på den kämpande tron? Jag frågade mig själv vilka ord jag skulle ha velat upplåta min mun att uttala, om jag visste att jag efter liturgin, här ute på trappen, skulle bli den trehundra- och trettiofjärde.

Ni förstår själva att detta inte är någon lek. Och då något är på riktigt – och sant – så öppnar människan upp sig för konsekvenserna och välkomnar dem.

Systrar och bröder i Kristus! Ett föremål, låt säga en större vas, ställs fram på en piedestal. Tusentals par ögon bevittnar den. Tystnaden är öronbedövande då experten närmar sig för att avkunna sin dom. Tingets uppkomst och historia skärskådas; dess yta granskas och minsta repa noteras. Vasens proveniens kartläggs och experten konstaterar att den är unik. Så kommer utlåtandet; föremålet är kungligt och värt en ofantlig summa pengar. Ägaren bär sedan kärleksfullt vasen ut ur bild under det att programmets slutvinjett rullar. De tusen och åter tusen paren ögon önskar, med tappade hakor över vasens värde, att den må bevaras och bestå för all framtid.

Detta upprepas, vecka efter vecka, i programmet Antikrundan. Tänk nu att det, i stället för en vas, bärs fram skapelsen Människa. På nytt riktas ljuset mot det som skall granskas. Och det är, i sanning, både en unik situation och en unik skapelse som nu kan skådas. Ägaren känner minsta skavank och varje reva. Frågan är: Vilken proveniens har människan? Vilket är hennes värde?

Vad hade värderingsmannen sagt om skapelsen Människa? Jo att hon, trots sitt samvetes skavanker och själsliga revor, är ovärderlig och att proveniensen är, inte bara kunglig utan av kungars Konung; ja, av Gud. Och när programmet är slut vill ägaren bära varje del av Människa i sina kärleksfulla armar och göra dem lik sig själv. Men inte till slutvinjetten, utan till evighetens intróitus: ”Till dig, Herre, lyfter jag min själ. Min Gud, på dig förtröstar jag”²

Är det högmod att, som människa, vilja bäras av dessa armar?

¹ Ps. 25:2c

² Ps. 25:1

Jag gissar att vi aldrig kommer att bäras fram som Guds skapelser i Antikrundan eller i något annat världsligt sammanhang. Därför är Kyrkan och den liturgi vi här firar livsviktig och genomgripande: Det är här vi får bäras fram inför Guds ansikte så att vi till nästa söndag bär och orkar vara människor.

De ord jag vill upplåta min mun att uttala, om jag visste att jag efter liturgin, här ute på trappen, skulle bli den trehundra- och trettiofjärde, är att Guds plan för människan är att hon skall överleva och bli hel. Helig. Gudomliggjord. Ett helgon. Kristi Kyrkas enda uppgift är att främja detta; främja överlevnad och fostra helgon. Allt annat är irrelevant.

Mitt i detta finns dem som vill sätta klorna i och äga den dyrbara vasen. Och på samma sätt finns *det* som vill äga oss. I dagens Evangelium hörde vi om den kanaanéiska kvinnan vars dotter var besatt. Att vara besatt, possessed på engelska, är att vara ägd; uppfylld av något annat än livet och Sanningen.

Precis här står kampen: om vem vi väljer skall ha huvudmannskapet i våra liv; om vi skall bejaka eller förneka grunden för vår egen existens; om vi av fri vilja säger ja till Gud - eller till att låta något annat uppfylla oss.

Detta är de ord jag vill upplåta min mun att uttala, som den trehundra- och trettiofjärde: Då vi låter detta vara på riktigt öppnar vi upp oss för konsekvenserna och välkomnar dem.

Kampen förs på många plan. Men den förs framför allt i oss i form av samvetskval; som slitningar mellan viljor; som risken för utsatthet och vad andra skall tycka och tänka om mig som kristen.

Det bekväma är att säga nej till Sanningen och då bekvämligheten blir det riktiga – öppnar vi upp oss för dess konsekvenser. Frågan är om samvetet verkligen välkomnar dem?

Den förs också utanför oss; på ett mer synligt och påtagligt plan. I den gammaltestamentliga läsningen idag hörde vi om Jakob som brottades och vann Guds välsignelse. Han brottades, kanske, med sitt eget samvete eller med de demoner som motsätter sig ett närmande till Gud. Han vann över detta och fick ett nytt namn: Israel, som betyder ”Han som kämpar (brottas) med Gud” eller ”Guds kämpe”.

Idag är det Ortodoxins söndag; Ortodoxins seger. Jag sade tidigare att Kristi Kyrkas enda uppgift är att främja överlevnad och fostra helgon; att allt annat är irrelevant. Det är människan, som är både andlig och materiell, som är föremål för detta verk. Idag firas segern över dem som fram till 700-talet motsatte sig bruket av heliga bilder; ikoner. I Kyrkan har vi, sedan äldsta tid, använt materiella ting och inte bara ord för människans frälsning. Bröd, vin, vatten och olja är exempel. Evangelieboken, relikerna och rökelsen är andra och i Evangeliet berättas om en blödarsjuk kvinna som helas genom att vidröra tofsen på Herrens mantel. Till henne sade Jesus: ”Min dotter, din tro har frälst dig. Gå i frid och var frisk och fri från din plåga!”³

³ Mark 5:25-34

Och från dagens Evangelium minns vi hur Jesus sade till en annan kvinna som också envisades med att be om hjälp: ”Kvinna, din tro är stor. Det skall bli som du vill.’ Och från det ögonblicket var hennes dotter botad.”⁴

Kampen förs på fler platser. Vi har våra 373 systrar och bröder som kämpar i fångenskap. De har inte lyxen att kunna gömma sig bakom högt värderade vaser utan de lever den inre kampen: för dem är det på riktigt; för dem är det aldrig tal om att förneka grunden för skapelsen Människas existens; för dem är det inte aktuellt att vända sig bort från Gud.

Systrar och bröder: det är inte högmod att vilja bli gudomliggjord. Högmod är att välja bort de starka armarnas hjälp att nå dit. De ord jag skulle vilja uttala om jag visste att jag efter liturgin, här ute på trappen, skulle bli den trehundra-sjuttio-fjärde är ”Låt mig inte komma på skam, låt inte mina fiender jubla över mig”⁵

⁴ Matt. 15:28

⁵ Ps. 25:2